Autoelektrikář/autoelektrikářka montáže elektrické výbavy silničních motorových vozidel (kód: 26-097-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (kód: 26)
Týká se povolání: Autoelektrikář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování zásad BOZP, PO, ochrany zdraví, životního prostředí a právních předpisů při opravách silničních motorových vozidel	3
Orientace v technické dokumentaci silničních motorových vozidel	3
Orientace v elektrotechnice a elektronice používané v silničních motorových vozidlech včetně měření jednotlivých veličin	3
Demontáž a montáž souvisejících mechanických celků silničních motorových vozidel	3
Orientace v systémech a prvcích elektrické výbavy silničních motorových vozidel	3
Zapojení elektrického rozvodu systému tažného zařízení osobního automobilu	3
Diagnostika a oprava elektrického rozvodu systému nezávislého topení osobního automobilu	3
Diagnostika a oprava elektrického rozvodu zabezpečovacího systému osobního automobilu	3
Diagnostika a nastavení řídících jednotek po provedené montáži elektrické výbavy silničního motorového vozidla	3
Montáž multimediálního systému silničního motorového vozidla	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 16.12.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování zásad BOZP, PO, ochrany zdraví, životního prostředí a právních předpisů při opravách silničních motorových vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a dodržovat pravidla BOZP a PO související s opravami silničních motorových vozidel (zvedací zařízení, ruční, pneumatické, hydraulické a elektrické nářadí)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady práce s nebezpečnými látkami během opravárenské činnosti silničních motorových vozidel (paliva, maziva, provozní kapaliny, servisní chemické přípravky)	Ústní ověření
c) Orientovat se v zásadách ekologické likvidace pracovních prostředků, pomůcek a částí vozidel v autoopravárenství	Ústní ověření
d) Popsat a dodržovat zásady bezpečnosti práce při diagnostické a opravárenské činnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat a používat osobní ochranné pracovní prostředky používané při opravách silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Orientovat se v předpisech souvisejících s odbornou způsobilostí v elektrotechnice a jejich aplikaci	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v technické dokumentaci silničních motorových vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat způsob opravy, parametry seřízení dílů nebo celků určených autorizovanou osobou v aktuální verzi dílenské příručky	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyhledat v elektronickém nebo tištěném katalogu náhradních dílů díl určený autorizovanou osobou	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Najít v systému aktualizace technické dokumentace poslední platnou verzi pro vozidlo určené autorizovanou osobou	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v elektrotechnice a elektronice používané v silničních motorových vozidlech včetně měření jednotlivých veličin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Definovat základní pojmy elektrotechniky a elektroniky používané v silničních motorových vozidlech	Ústní ověření
b) Měřit základní elektrické veličiny (napětí, proud a odpor) za použití vhodných měřicích přístrojů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Číst elektrická schémata včetně schémat kabeláže, multiplexních a logických obvodů používaných v silničních motorových vozidlech	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat druhy a vlastnosti snímačů, akčních členů a elektronických systémů používaných v silničních vozidlech, prokázat znalost snímačové techniky a technologie	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Demontáž a montáž souvisejících mechanických celků silničních motorových vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat konstrukci základních mechanických celků silničních motorových vozidel (karoserie, podvozek, hnací a převodový agregát)	Ústní ověření
b) Provést demontáž a montáž krytů a součástí karoserie pro přístup ke komponentům elektrických systémů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v systémech a prvcích elektrické výbavy silničních motorových vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat a popsat jednotlivé prvky a princip činnosti zdrojové soustavy silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat jednotlivé prvky a princip činnosti systému pomoci při parkování	Ústní ověření
c) Popsat jednotlivé prvky systému nezávislého topení silničních motorových vozidel	Ústní ověření
d) Popsat jednotlivé prvky, jejich vzájemné vazby a princip činnosti elektronických zabezpečovacích a vyhledávacích systémů silničních motorových vozidel	Ústní ověření
e) Popsat jednotlivé prvky a jejich vzájemné vazby multimediálních systémů silničních motorových vozidel	Ústní ověření
f) Popsat princip činnosti datové sběrnice CAN a definovat vazbu na dodatečnou montáž elektrické výbavy silničních motorových vozidel	Ústní ověření
g) Orientovat se v zásadách dodatečné montáže a připojení příslušenství s vazbou na stávající elektrickou soustavu vozidla (dobíjení, kódování řídicích jednotek atd.)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zapojení elektrického rozvodu systému tažného zařízení osobního automobilu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést zapojení sedmipólové zásuvky tažného zařízení na modelu a ověřit správnost zapojení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést zapojení třináctipólové zásuvky tažného zařízení na modelu a ověřit správnost zapojení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyhledat a odstranit závadu v elektroinstalaci přívěsného vozíku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Diagnostika a oprava elektrického rozvodu systému nezávislého topení osobního automobilu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést sériovou diagnostiku nezávislého topení silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést kontrolu akčních členů systému nezávislého topení silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést kontrolu a identifikaci vadného relé nebo pojistky systému nezávislého topení silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést proměření parametrů snímače teploty nezávislého topení silničních motorových vozidel a porovnat s parametry požadovanými	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Diagnostika a oprava elektrického rozvodu zabezpečovacího systému osobního automobilu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat správnost funkce zabezpečovacího systému silničních motorových vozidel (například sériovou diagnostikou)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést diagnostiku a proměření parametrů vybraných čidel zabezpečovacího systému silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést opravu elektrického rozvodu zabezpečovacího systému silničních motorových vozidel	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Diagnostika a nastavení řídících jednotek po provedené montáži elektrické výbavy silničního motorového vozidla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést komplexní sériovou diagnostiku silničního motorového vozidla po dodatečné montáži elektrické výbavy vozidla	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést přizpůsobení dotčených řídicích jednotek po dodatečné montáži elektrické výbavy vozidla	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Montáž multimediálního systému silničního motorového vozidla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést montáž a zapojení multimediálního systému včetně couvací kamery a potřebného příslušenství do vozidla	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést demontáž, kontrolu a zpětnou montáž vybraného reproduktoru vozidla	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést demontáž, přepojení a montáž AUX konektoru vozidla	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením. (odkaz na povolání v NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/autoelektrikar#zdravotni-zpusobilost).

Vstupním předpokladem je řidičské oprávnění skupiny "B".

V případě, že uchazeč není držitelem stupně odborné způsobilosti elektrotechnik, či vedoucí elektrotechnik, autorizovaná osoba před začátkem zkoušky provede školení a přezkoušení dle § 9, nařízení vlády č. 194/2022 Sb. o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrickém zařízení a na odbornou způsobilost v elektrotechnice, a to na činnosti na elektrických zařízeních, se kterými uchazeč při zkoušce přijde do styku a bude s nimi manipulovat. O školení a přezkoušení provede autorizovaná osoba písemný záznam. Čas na školení a přezkoušení není zahrnut do doby vykonávání zkoušky, a ani do doby přípravy na zkoušku.

V průběhu praktického ověřování ve všech částech je nutné klást důraz na:
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce
- nakládání s nebezpečnými odpady
- kvalitu odvedené práce
- pochopení a dodržování technologických postupů podle dokumentace výrobce vozidla
- plnění časových norem oprav podle dokumentace výrobce vozidla

Konkretizace podmínek pro praktické ověřování odborných způsobilostí:

U odborných způsobilostí **Demontáž a montáž souvisejících mechanických celků silničních motorových vozidel, Orientace v systémech a prvcích elektrické výbavy silničních motorových vozidel, Diagnostika a oprava elektrického rozvodu systému nezávislého topení osobního automobilu, Diagnostika a oprava elektrického rozvodu zabezpečovacího systému osobního automobilu, Diagnostika a nastavení řídících jednotek po provedené montáži elektrické výbavy silničního motorového vozidla, Montáž multimediálního systému silničního motorového vozidla** se praktické předvedení realizuje na vozidle pro zkoušku (zkušební automobil) - vozidlo do 3,5 t mladší čtyř let vybavené systémem nezávislého topení, elektronickým zabezpečovacím systémem, běžným multimediálním a ozvučovacím systémem s konektorem AUX.

U odborné způsobilosti **Zapojení elektrického rozvodu systému tažného zařízení osobního automobilu** se praktické předvedení realizuje na přívěsném vozíku (zkušební přívěsný vozík) vybaveném běžným elektrickým rozvodem.

Ústní ověřování bude probíhat formou odpovědí na otevřené otázky, uchazeč může využít písemnou přípravu (schémata, nákresy a poznámky připravené v době 45 minutové přípravy na zkoušku). Při ověřování splnění kritérií založených na formě praktického předvedení je potřeba přihlížet především k bezpečnému provádění a ke kvalitě montážních a servisních úkonů.

Uchazeč si ke zkoušce přinese vlastní pracovní oděv a pracovní obuv.

V rámci zkoušky budou vykonávány činnosti na zařízeních do 1 kV AC/ 1,5 kV DC v objektu bez nebezpečí výbuchu.

Pro výkon povolání/činnosti je potřeba splňovat požadavky na odbornou způsobilost v elektrotechnice, a to minimálně v rozsahu § 6 (elektrotechnik), nařízení vlády č. 194/2022 Sb. o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrickém zařízení a na odbornou způsobilost v elektrotechnice.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na konstrukci a opravy motorových vozidel nebo elektrotechniku a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti montáže a oprav elektrotechnických částí motorových vozidel nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti montáže a oprav elektrotechnických částí motorových vozidel a současně musí splňovat odbornou způsobilost v elektrotechnice minimálně v rozsahu § 6 (elektrotechnik), nařízení vlády č. 194/2022 Sb. o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrickém zařízení a na odbornou způsobilost v elektrotechnice.
b) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na konstrukci a opravy motorových vozidel nebo elektrotechniku a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti montáže a oprav elektrotechnických částí motorových vozidel nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti montáže a oprav elektrotechnických částí motorových vozidel a současně musí splňovat odbornou způsobilost v elektrotechnice minimálně v rozsahu § 6 (elektrotechnik), nařízení vlády č. 194/2022 Sb. o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrickém zařízení a na odbornou způsobilost v elektrotechnice.
c) Vysokoškolské vzdělání nejméně bakalářského studijního programu se zaměřením na konstrukci a opravy motorových vozidel nebo elektrotechniku a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti montáže a oprav elektrotechnických částí motorových vozidel nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti montáže a oprav elektrotechnických částí motorových vozidel a současně musí splňovat odbornou způsobilost v elektrotechnice minimálně v rozsahu § 6 (elektrotechnik), nařízení vlády č. 194/2022 Sb. o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrickém zařízení a na odbornou způsobilost v elektrotechnice.
d) Profesní kvalifikace 26-097-H Autoelektrikář/autoelektrikářka montáže elektrické výbavy silničních motorových vozidel + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti oprav elektrotechnických částí motorových vozidel a současně musí splňovat odbornou způsobilost v elektrotechnice minimálně v rozsahu § 6 (elektrotechnik), nařízení vlády č. 194/2022 Sb. o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrickém zařízení a na odbornou způsobilost v elektrotechnice.

Další požadavky:
Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Dílenské prostory, které splňují podmínky kladené výrobcem na servis, údržbu a opravy osobních automobilů a odpovídají platným bezpečnostním a hygienickým předpisům.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky:

- PC s přístupem k internetu
- Osobní ochranné pracovní prostředky
- Příručky pro opravy v elektronické nebo tištěné podobě
- Katalog náhradních dílů v elektronické nebo tištěné podobě
- Přístup do systému aktualizace technické dokumentace
- Přístup do databáze výrobce osobního vozidla pro ověření aktuálnosti software řídicích jednotek
- Základní ruční, elektrické a pneumatické dílenské nářadí
- Měřicí a diagnostické přístroje - běžný digitální multimetr, osciloskop, vhodná sériová diagnostika pro kompletní testování daného zkušebního vozidla
- Zkušební pomůcky - vhodný model (např. panelový) zapojení el. obvodů zásuvky přívěsného vozíku sedmipólové a třináctipólové
- Dílenské vybavení a nářadí - běžné dílenské vybavení a nářadí odpovídající standardům pro testování, servis a opravy elektrických částí silničních motorových vozidel
- Vozidlo pro zkoušku (zkušební automobil) - vozidlo do 3,5 t mladší čtyř let vybavené systémem nezávislého topení, elektronickým zabezpečovacím systémem, běžným multimediálním a ozvučovacím systémem s konektorem AUX
- Přívěsný vozík (zkušební přívěsný vozík) vybavený běžným elektrickým rozvodem

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 9 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška musí být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro ostatní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
SAČR Turnov
ISŠA Brno
Jan Slanina Radostice, OSVČ
Stroje Polák, Rajhrad u Brna